

JULIO ESTRADA

twórca teorii kompozycji *discontinuum* – *continuum*

Julio Estrada (ur. 10 IV 1943) – nestor kompozytorów meksykańskich, który już jako adept Narodowej Szkoły Muzycznej i Narodowego Konserwatorium Muzycznego miasta Meksyk poszukiwał tożsamości artystycznej w obszarze twórczości muzycznej, jest cenionym w swoim kraju i na świecie twórcą nowatorskich dzieł muzycznych oraz autorem teorii kompozycji *discontinuum* – *continuum*. Droga do urzeczywistnienia młodzieńczych ideałów wiodła kompozytora poprzez studia w Conservatoire National Supérieur de Musique w Paryżu (m.in. pod kierunkiem, Nadii Boulanger, Elsy Barraine, Raffiego Ourgandjian), udział w kursach kompozytorskich organizowanych przez Wyższą Szkołę Muzyczną w Kolonii, gdzie nawiązał kontakt z Henrim Pousseurem, Karlheinzem Stokhausenem, Vinko Globokarem, i w Internationales Musik Ferienkurse w Darmstadt (wykładowcami byli m.in. György Ligeti, Helmut Lachenmann, Vinko Globokar, Iannis Xenakis i Karlheinz Stockhausen), stanowisko profesora w dziedzinie muzyki komputerowej w Centre d'Études de Mathématique et Automatique Musicales w Paryżu, w czasie gdy dyrektorem tej instytucji był Iannis Xenakis. Wizjonerami muzycznymi, którzy wywarli największy wpływ na charakter twórczości i myśl estetyczną Julio Estrady byli: Julián Orbón, Conlon Nancarrow, György Ligeti i Iannis Xenakis. Ich idee muzyczne przyczyniły się do skryształizowania nowatorskiej teorii kompozycji Estrady, w której połączone zostały poszukiwania dwudziestowiecznych awangardzistów w zakresie syntezy ziarnistej dźwięku, psychoakustycznej percepcji tonów temperowanych, syntezy harmonicznego dźwięków, związku tonów harmonicznego z rytmem jako formą wibracyjnej energii przekładanej na częstotliwości dźwięku. Stworzona przez Estradę nowatorska teoria kompozycji obejmuje wszystkie etapy procesu tworzenia muzyki: od kształtowania się koncepcji utworu, poprzez wyłonienie jego brzmieniowej postaci, po konkretyzację dźwiękową utworu ujętą w zapisie graficznym, partyturowym i wykonaniu, co syntetycznie wyrażają słowa jej twórcy: „komponować to urzeczywistniać to, co wyobrażone”.

Dwie podstawowe kategorie tej teorii określają proces kreowania brzmienia, wyłonionego w akcie kontemplacji i analizy wyimaginowanej intuicji: *discontinuum* – w zakresie struktury wysokościowej i czasowej dzieła muzycznego (*teoria dl* reguluje skalowe uporządkowanie materiału dźwiękowego, *macro timbre* – materiał dźwiękowy o nieokreślonej wysokości), *continuum* – maksymalnej rozdzielczości rytmu i dźwięku (czasoprzestrzenną strukturę dzieła regulują zasady kontrapunktu poli-parametrycznego, wariacji topologicznych i formy poliwersyjnej). Do najbardziej znaczących artystycznie kompozycji Julio Estrady, stworzonych nową metodą kompozytorską, należą: muzyka elektroakustyczna *eua'on* na system UPIC (1980), kwartet smyczkowy *ishini 'ioni* (1984-1990), *eua'on'ome* na orkiestrę (1995), *yuunohui'ehecatl* na głos solowy lub zespół złożony z jakichkolwiek instrumentów drewnianych lub blaszanych (2012), opera *Murmillos del páramo* (1992-2006), w której elementy mitologii i sztuki prekolumbijskiej oraz dwudziestowiecznej literatury meksykańskiej splatają się z nowymi koncepcjami kreowania muzycznego brzmienia.